

Doktori (PhD) téziszfüzet

Papp Bendegúz

2021

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

Rendészettudományi Kar

Rendészettudományi Doktori Iskola

Papp Bendegúz

**A természeti katasztrófák elleni védekezésben
alkalmazott délkelet-ázsiai együttműködési modellek
vizsgálata, adaptációs lehetőségek Magyarország és
Közép-Európa számára**

Doktori (PhD) értekezés szerzői ismertetője

Témavezető:

Prof. Dr. Kuti Rajmund (PhD)

Társ-témavezető

Dr. habil. Endrődi István (PhD)

BUDAPEST, 2021

A tudományos probléma meghatározása

I. sz. 535 körül egy megakatasztrófa rázta meg Délkelet-Ázsiát. A ránk maradt adatokból csak következtetni lehet, de feltételezhetően egy, a Szumátra és Jáva szigetek között elhelyezkedő, a jelenlegi Anak Krakatau vulkán helyén található tűzhányó kitörése volt a felelős az összes, akkor regnáló délkelet-ázsiai birodalom elpusztításáért. Közvetve ez a katasztrófa okozhatta a nagy középkori globális éghajlatváltozást, az Afrikából útjára indult pestisjárványt, és így a nagy népvándorlási hullámokat is. Láthatjuk, hogy egy-egy katasztrófaesemény óriási hatással lehet Földünk környezetére, a történelem alakulására, a politikai rendszerek életére és társadalmunk működésére.

Doktori értekezésem egy átfogó, katasztrófavédelmi együttműködésről szóló kutatás. Körültekintő képet ad két régió – Délkelet-Ázsia és Közép-Európa – katasztrófaveszélyeztetettségéről, regionális katasztrófavédelmi rendszeréről, katasztrófadiplomáciai helyzetéről és az ebben rejlő lehetőségekről. Úgy vélem, mivel a katasztrófák és a katasztrófák elleni védekezés fontos szerepet töltenek be életünkben, egy regionális együttműködésről szóló elemzés mindenképpen szükségesnek számít. Továbbá, miután regionális katasztrófadiplomáciai vizsgálat még nem készült egyik földrajzi térségről sem, jelen elemzés nemcsak egyedülálló, de úttörőnek is számít ezen az új tudományterületen. A vizsgálat során alapvetően négy nagyobb tudományos problémát különítettem el, ezek köré építettem fel doktori disszertációm.

Az első probléma az egyes katasztrófaeseményekkel, természeti csapásokkal kapcsolatos. A két régió – Délkelet-Ázsia és Közép-Európa – katasztrófavédelmi együttműködéseinek tárgyalásánál elengedhetetlen a regionális katasztrófaveszélyeztetettség feltérképezése. A veszélyeztetettség ismerete szükséges ahhoz, hogy megértsük a leggyakrabban előforduló

katasztrófátípusokat, a sebezhetőség leghangsúlyosabb elemeit és a katasztrófák okozta emberi életet érintő és gazdasági kárt. Bár korábban készültek szűkebb fókuszú elemzések, részletes regionális katasztrófaveszélyeztetettségi vizsgálat azonban nem született sem Délkelet-Ázsia, sem Közép-Európa kontextusában.

A második probléma a regionális katasztrófavédelmi rendszerek problémája. A nemzetállami veszélyhelyzet-kezelési szervezetek mindig az adott ország veszélyeztetettségének, a helyi kulturális háttérnek, politikai és közigazgatási rendszerének megfelelően strukturálódnak. Muhammad Rum indonéz kutató például kimutatta a délkelet-ázsiai országos szintű szervezetekben sajátos globális és helyi normák együttes érvényesülését. A délkelet-ázsiai regionális politikai és gazdasági (közvetlenül nem katasztrófavédelmi) szervezetekben ugyanígy felismerhetőek speciális, csak a térségre jellemző elemek és normák. Az általam megfogalmazott probléma szerint azonban regionális katasztrófavédelmi szervezetekben nem vizsgálták a normák szerepét, így jelen értekezés elsőként vállalkozik ennek a kérdésnek a megválaszolására Délkelet-Ázsia példáján keresztül.

A harmadik probléma a katasztrófadiplomácia tudományterületén jelentkező hiátusból fakad: kevés regionális szintű elemzés született, amelyek közül sem fókuszált a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségre, más néven az ASEAN-ra. Korábbi katasztrófadiplomáciai vizsgálatok az alábbi kategóriákra oszthatók: (1) elméleti összefoglaló a tudományterületről; (2) egy katasztrófátípus általános hatásai (pl.: a szélsőséges időjárás hatása); (3) egy konkrét katasztrófaesemény diplomáciai hatása (például a 2004-es cunami hatásai Srí Lankán vagy az 1991-es Pinatubo-vulkán kitörése); (4) egy földrajzi egység katasztrófadiplomáciai helyzetének ismertetése (pl.: az USA és Kuba közötti kapcsolatok esetében). Ezek közül az utóbbi, földrajzi egységekre fókuszáló elemzések meglehetősen ritkák, és nem is egy egész térségre, pusztán két állam

kapcsolatára vagy egy szubnacionális régióra értelmezhetők. Így a megfogalmazott probléma abban áll, hogy regionális kapcsolatokra vonatkozó katasztrófadiplomáciai helyzetről nincs részletes ismeretünk. Az ASEAN példája két szempontból nagyon előnyös egy ilyen, újdonságnak számító kutatás kivitelezésére: egyrészt kifejezetten veszélyeztetett régió lévén a katasztrófák rendkívül fontos szerepet játszanak benne, másrészt az ASEAN egy globálisan egyedülálló biztonsági szervezetként remek táptalajt jelent a jelenség tanulmányozására.

Negyedik tudományos problémaként az adaptálhatóság kérdéskörét állapítottam meg. A délkelet-ázsiai térségről szerzett tudományos eredmények adaptálhatóságát mindenképpen érdemes megvizsgálni. A gyakorlati alkalmazás helyszínének Közép-Európát választottam, mivel a térség sajátos jellegéből adódóan (pl.: a V4 laza együttműködési kerete, a viszonylagos homogenitás, az alacsony veszélyeztetettség) feltételezhetően alkalmas katasztrófadiplomáciai jó gyakorlatok adaptálására, így a délkelet-ázsiai tapasztalatok gyakorlati megvalósítására.

Kutatási hipotézisek

- Vélelmezem, hogy (H1) **a katasztrófadiplomácia egy multidiszciplináris tudományterület, amely több nagy tudományterülethez is kapcsolódik.** A hipotézist arra alapozom, hogy a katasztrófadiplomácia egyik alapköve, a katasztrófatudomány is messzemenően multidiszciplináris, amely a diplomáciával és nemzetközi kapcsolatokkal együtt feltételezhetően egy több tudományterület metszetén elhelyezkedő kutatási területet alkot. Ezt a feltételezést korábbi kutatásaim is alátámasztják.

- Feltételezem, hogy (H2) **a klímaváltozás miatt mind Délkelet-Ázsiában, mind Közép-Európában növekszik a katasztrófák száma és súlyossága is.** Ez a megállapítás széleskörűen elfogadott, ugyanis az általam

vizsgált katasztrófavédelmi dokumentumok nagy részében megtalálható. A tudományos szakirodalom szerint a klímaváltozás olyan mértékben befolyásolja a bioszférát, hogy a katasztrófastatisztika globális szinten folyamatosan növekvő tendenciát mutat.

- Vélelmezem, hogy (H3) a **délkelet-ázsiai katasztrófavédelmi rendszerben megmutatkoznak a régióra jellemző, sajátos normák.** Ennek oka a kulturális különbség és a történelmi háttér, amely egyéb délkelet-ázsiai regionális szerveződésekben is fellelhető. Ilyen normák közé tartozik többek között a szuverenitásféltség és az egymás ügyeibe való be nem avatkozás, amelyek teljesen áthatják a regionális és nemzetállami szervezeteket. Feltételezésem szerint ezek a normák a katasztrófavédelmi rendszerben is fellelhetők.

- Feltételezem, hogy (H4) a **vizsgált katasztrófaesemények nem teremtenek új diplomáciai folyamatokat, csupán erősítik a meglévőket.** Ez a katasztrófadiplomáciai kérdéskör egyik kulcstétele, amely szerint a veszélyhelyzetek csak katalizátorként képesek funkcionálni a diplomáciai térben.

- Feltételezem, hogy (H5) a **Délkelet-Ázsiában megfigyelt katasztrófadiplomáciai elemek adaptálhatók a közép-európai térségben.** A közép-európai térség sajátos jellemzői – a laza politikai tömörülés, a visegrádi országok mérete, a hasonló veszélyeztetettségi jellemzők, a gyorsabb reakálási képesség – lehetővé teszik a katasztrófadiplomáciai és katasztrófavédelmi elemek megfelelő adaptációját.

Kutatási célkitűzések

(1) **Feltárom és értékelem** a kutatáshoz kapcsolódó elméleti szakirodalmat: **rendszerbe foglalom** a jelentősebb katasztrófaelméleti iskolákat, **elhelyezem** a katasztrófavédelmet a biztonságpolitikai diszciplínában,

feltárom a regionalizmus és a katasztrófavédelem összefüggéseit és **tudomány-rendszertani besorolással illetem** a katasztrófadiplomácia tudományterületét. Továbbá **feltárom** az alkalmazott módszertan tudományelméleti alapjait: **összeállítok** egy saját módszertani szempontsört a regionális katasztrófaveszélyeztetettség és a regionális katasztrófavédelmi rendszer elemzésére, valamint **részletezem** a katasztrófadiplomáciai elemzésben alkalmazott CAS-módszert, illetve a lehetséges adaptáció szempontrendszerét.

(2) **Vizsgálom** a délkelet-ázsiai és a közép-európai katasztrófaveszélyeztetettséget. Leíró statisztikával **elemzem** az elmúlt másfél évtized katasztrófaeseményeit.

(3) Saját szempontrendszer szerint **elemzem és értékelem** az ASEAN és a Visegrádi Együttműködés katasztrófavédelmi rendszerét.

(4) **Felvázolom** az ASEAN katasztrófadiplomáciai helyzetet, **feltárom** a probléma hátterét és **megalkotom** a délkelet-ázsiai katasztrófadiplomácia elméleti modelljét.

(5) A feltárt jó gyakorlatokkal és lehetőségekkel **ajánlásokat fogalmazok meg** a közép-európai katasztrófavédelmi kooperáció számára. **Feltárom** az együttműködésben rejlő potenciál alkotóelemeit, és **kidolgozom** a megfelelő lépéseket.

Kutatási módszerek

Az alkalmazott módszertant a disszertáció fejezetei szerint osztottam fel és dolgoztam ki.

(1) A szakirodalom összegyűjtésével és értelmezésével összeállítom a témához tartozó tudományelméleti keretrendszert. Definiálom és konceptualizálom a kutatás kulcsfogalmait. A katasztrófadiplomáciai diszciplína tudomány-rendszertani besorolását tudományometriai elemzéssel

végzem el a Web of Science adatbázisa alapján. A vizsgálat során a kutatási mintát a „disaster diplomacy” terminust tartalmazó forrásművek alkotják. Az alkalmazott változók: *évszám*, *Web of Science kategória*, *szerzők*, és *folyóiratok*. A módszertani keretrendszer összeállításánál operacionalizálom a kutatás kulcsterminusait. A tudományelméleti háttérnek megfelelően összeállítom a kutatásban alkalmazott tudományos módszereket. Ahol szükséges, saját szempontrendszert alkotok a vizsgált jelenség tanulmányozására.

(2) A regionális katasztrófaveszélyeztetettség elemzésének szempontjait három nagyobb kategóriára osztom: természetföldrajzi, társadalmi-gazdasági földrajzi és statisztikai elemekre. Meghatározom a katasztrófaveszélyeztetettség változóit: *előfordulás*, *halálos áldozatok*, *érintettek* és *gazdasági kár*. A fejezetben leíró statisztikai elemzést alkalmazok.

(3) Saját szempontrendszer szerint vizsgálom a regionális katasztrófavédelmi együttműködési rendszert, amelynek változói: *jogi*, *politikai*, *gyakorlati* és *nemzetállami* szint. Délkelet-Ázsia esetében meghatározom a térségre jellemző normákat, és ennek meglétét vizsgálom a fenti változókban.

(4) A katasztrófadiplomácia jelenségét négy esettanulmányban elemzem, amely négy nagy katasztrófát ¹ jelöl 2004 és 2013 között. Az egyes esettanulmányokban a hálózat kutatásban is használt CAS-módszert alkalmazom, amelynek változói a négy tulajdonság (*nonlinearitás*, *diverzitás*, *flow*, *aggregáció*) és a három mechanizmus (*társítás*, *belső modell*, *alkotóelemek*). Ezek alapján állapítom meg a délkelet-ázsiai katasztrófadiplomáciai modell sajátosságait.

(5) A Délkelet-Ázsiában feltárt jó gyakorlatok és a katasztrófadiplomáciában rejlő lehetőségek alapján ajánlásokat fogalmazok meg a közép-európai katasztrófavédelmi együttműködés számára.

¹ A 2004-es indiai-óceáni cunami, a 2008-as Nargis ciklon, a 2011-es szárazföldi áradások és a 2013-as Haiyan tájfun

Az elvégzett vizsgálat tömör leírása fejezetenként

Az értekezés 1. fejezete a kutatásban alkalmazott elméleti és módszertani keretrendszert ismerteti. Először felállítom a disszertációhoz kapcsolódó tudományelméleti keretrendszert, melyet az átláthatóság kedvéért az alábbi kategóriák köré rendezem: (1) katasztrófaelmélet, (2) katasztrófavédelem, (3) nemzetközi katasztrófavédelem és regionalizmus, illetve (4) katasztrófadiplomácia. A módszertani koncepció elemeit három nagy csoport szerint tárgyalom: (1) veszélyeztetettség elemzés (természetföldrajzi-, társadalomföldrajzi-, katasztrófastatisztikai jellemzők), (2) regionális együttműködés (általános együttműködés, jogi-, politikai- és gyakorlati szint, illetve nemzetállamok szintje), végül (3) katasztrófadiplomáciai elemzés módszerei (esettanulmányok, CAS-módszer).

A 2. fejezet fókuszpontja a két régió, Délkelet-Ázsia és Közép-Európa katasztrófaveszélyeztetettségének feltárása. Itt a katasztrófaelmélet általam elkülönített problémaközpontú megközelítés fogalmait és katasztrófatipológiáját használom. A két régió elemzésénél az általam meghatározott szempontrendszer szerinti veszélyeztetettség elemeket vizsgálom. A leíró statisztikánál vizsgálom a második hipotézisben feltételezett (H2) katasztrófaadatok emelkedését. Az események változóit *előfordulásban*, *halálos áldozatokban*, *érintettekben* és *gazdasági kárban* határoztam meg.

A 3. fejezetben vizsgálom a regionális veszélyhelyzet-kezelési együttműködést. Ennél a fejezetenél a katasztrófaelméleti iskolák közül az antropológiai iskolát alkalmazom, amely az egyes katasztrófaeseményekre a természeti környezet részeként tekint, és a kulturális hatásokat, illetve okokat is a jelenség részeként vizsgálja. Az itt vizsgált harmadik hipotézis (H3) feltételezése szerint a délkelet-ázsiai rendszerben fellelhető sajátos regionális normákat kutatom.

A 4. fejezet értekezésem fókuszpontja, amely Délkelet-Ázsia katasztrófadiplomáciai feltérképezését tűzte ki célul. Az itt alkalmazott katasztrófaelméleti keretet az általam elkülönített politikai iskola alkotja, amely a katasztrófaeseményekre politikai tényezőként tekint. Az elemzést négy esettanulmányban hajtom végre, minden eset változóiként a CAS-módszer által meghatározott négy tulajdonságot (*nonlinearitás, diverzitás, flow, aggregáció*) és három mechanizmust (*társítás, belső modell, alkotóelemek*) veszem alapul. A korábbi katasztrófadiplomáciai szakirodalomra alapozva feltételezem, hogy (H4) a katasztrófaesemények nem teremtenek új politikai folyamatokat, csupán a meglévők katalizátoraként funkcionálnak.

Az 5. fejezetben a 4. fejezet tapasztalatai közül kiemelem azon elemeket, amelyek feltételezésem szerint sikeresen adaptálhatók a Visegrádi Együttműködésnél. Megfogalmazom azokat a lépéseket, amelyek szükségesek a regionális katasztrófadiplomáciában rejlő lehetőségek kiaknázásához. Feltételezésem szerint (H5) léteznek ilyen adaptálható elemek.

Összegzett következtetések

Doktori értekezésem témája a délkelet-ázsiai regionális katasztrófavédelmi együttműködés, illetve az eredményekre támaszkodó ajánlások egy lehetséges közép-európai együttműködés számára. Vizsgálatomat öt fejezeten keresztül mutattam be, mindegyik fejezetnél megfogalmaztam a fő tudományos problémát, a kutatási célkitűzést és a hipotézist. A hipotézissel összefüggésben megalkottam a fejezet elméleti keretrendszerét, meghatároztam szükséges módszertant, és a kutatási eredmények alapján igazoltam azokat. Végül az eredmények alapján megfogalmaztam a vizsgálat során elért tudományos eredményeimet.

Az 1. fejezetben feltártam a kutatás elméleti és módszertani hátterét. Kutatásom fókuszpontja a délkelet-ázsiai katasztrófadiplomáciai helyzet

feltérképezése volt, így az elméletrendszerek között kiemelt fontossággal bírt ennek a tudományterületnek a részletes felrajzolása. A kutatás során tudományometriai elemzést végeztem, ahol megállapítottam a katasztrófadiplomácia tudományterületére vonatkozó főbb tendenciákat, azonosítottam a legfontosabb szerzőket és a legrelevánsabb folyóiratokat. Ezen kívül eredményeim alapján a katasztrófadiplomáciát tudományometriai besorolással illettem: ezek szerint a természettudományok, a társadalomtudományok és az orvostudományok metszetében helyezkedik el. A tudományometriai elemzés során vizsgáltam és bebizonyítottam első hipotézisemet, vagyis **a katasztrófadiplomácia egy multidiszciplináris tudományterület, amely több nagy tudományterülethez is kapcsolódik.** A fejezet módszertani részében összegeztem a disszertáció során alkalmazott kutatási módszereket.

A 2. fejezet célja két térség, Délkelet-Ázsia és Közép-Európa katasztrófaveszélyeztetettségi térképének felrajzolása, természetföldrajzi, társadalmi-gazdasági földrajzi, illetve statisztikai csoportok mentén. A földrajzi kutatás tendenciái alapján nem vonható le messzemenő következtetés, mivel földrajzi mutatóiban rendkívül különbözik a két térség. Az elmúlt 15 év statisztikai vizsgálata alapján kijelenthető, hogy mindkét régióban az évre lebontott változók egy adott érték körül mozognak, egy-egy megakatasztrófa vesz csak fel kiugró, minimum egy nagyságrenddel nagyobb értéket. Sőt, a megakatasztrófák száma és nagysága sem emelkedett a vizsgált időszakban. Ezáltal sem csökkenő, sem stagnáló, sem növekedő tendencia nem figyelhető meg 15 éves távlatban. Előbbiek miatt a második hipotézisemet nem tudtam bebizonyítani: **egyik régióra sem állapítható meg számottevő, katasztrófaeseményekkel kapcsolatos tendencia.**

A 3. fejezetben elvégeztem a két térség katasztrófavédelmi rendszerének szerkezeti vizsgálatát. A kutatás során az ASEAN-ra jellemző normák meglétét

elemeztem a szervezet katasztrófavédelmi jogszabályaiban, dokumentumaiban és intézményeiben. Eredményeim alapján kijelenthető, hogy a normák közül három markánsan megjelenik a katasztrófavédelmi együttműködésben, ezek a szuverenitás, az egymás ügyeibe való be nem avatkozás és a közösségi együttműködés. Ennek megfelelően a fejezethez rendelt, harmadik hipotézisemet igazoltnak tekintem, vagyis **a délkelet-ázsiai katasztrófavédelmi rendszerben megtalálhatók a régióra jellemző normák.**

A 4. fejezetben négy esettanulmányon keresztül összehasonlító katasztrófadiplomáciai elemzést végeztem a délkelet-ázsiai régióban. A négy esettanulmány jól demonstrálja, hogy az ASEAN-tagállamok szükség esetén képesek a katasztrófavédelmi együttműködésre. A rendezett katasztrófavédelmi együttműködéshez szükséges keretrendszereket a nagyobb katasztrófaeseményekkel összefüggésben, fokozatosan építette ki a szövetség. Az ASEAN elsődlegesen az információmegosztásban és a segélyek koordinálásában látja a veszélyhelyzet-kezelés regionális voltát. Ami a régió katasztrófadiplomáciai folyamatait illeti, két esettanulmány – a 2004-es cunami és a 2008-as Nargis-ciklon esetében – katasztrófadiplomáciai sikerként könyvelhető el, míg a két másik eset – a 2011-es szárazföldi áradások és a 2013-as Haiyan tájfun – inkább kudarcként értékelhető. A fejezethez tartozó hipotézisemet bebizonyítottam, vagyis **az események nem teremtettek új diplomáciai folyamatokat, csupán a meglévőket erősítették.** A hipotézisvizsgálat során ugyanakkor arra is kitértem, hogy a jelenleg is zajló járványhelyzet miatt nem zárható ki, hogy egyetlen, állandósult kockázat új diplomáciai kapcsolatokat is kialakíthat – ennek lehetőségét érdemes lesz megvizsgálni a jövő katasztrófadiplomáciai szakembereinek.

Az utolsó, 5. fejezetben a délkelet-ázsiai katasztrófavédelmi együttműködési tapasztalatok közép-európai kontextusba történő adaptációjával foglalkoztam. Ezt a kutatást saját szempontrendszer alapján, az értekezés korábbi fejezeteinek

struktúrája szerint végeztem, így veszélyeztetettségi, szerkezeti és katasztrófadiplomáciai elemeket vizsgáltam meg. Ajánlásaim szerint a *megelőzésben* az információmegosztásnak, figyelmeztetésnek, illetve az egyes tagállamok katasztrófavédelmi kapcsolattartóinak kiképzése állna a középpontban. A *katasztrófa alatti* fázisban nem fogalmaztam meg adaptálható elemeket, hanem a délkelet-ázsiai problémákból tanulva olyan ajánlásokat tettem, amelyek segítenék a kooperációt. Továbbá a *helyreállítási* fázis folyamatában a tagállamok a nagyobb katasztrófaesemények utánkövetése (konferenciák, rendezvények, dokumentáció) kapna helyet. A fejezethez rendelt, sorban az ötödik hipotézisemet bizonyítottnak tekintem, azaz **vannak olyan, Délkelet-Ázsiában megfigyelt katasztrófadiplomáciai elemek, amelyek adaptálhatók a közép-európai térségben.**

Új tudományos eredmények

1. **Tudományometriai elemzéssel meghatároztam a katasztrófadiplomácia terület tudományrendszertani besorolását.** Eszerint egy multidiszciplináris területről van szó, amely a természettudományok, társadalomtudományok és orvostudományok határán áll.

2. **Megvizsgáltam és felvázoltam Délkelet-Ázsia és Közép-Európa katasztrófaveszélyeztetettségi helyzetét.** Az elemzéshez egy saját módszertani szempontrendszert dolgoztam ki, amely minden katasztrófaveszélyeztetettségi vizsgálathoz alkalmazható. Ezen kívül megállapítottam, hogy a délkelet-ázsiai katasztrófaveszélyeztetettségben a heterogenitás, míg a közép-európai katasztrófaveszélyeztetettségben a homogenitás figyelhető meg.

3. **Megvizsgáltam a délkelet-ázsiai és a közép-európai regionális katasztrófavédelmi együttműködés szerkezetét.** A vizsgálat során

kimutattam speciális, Délkelet-Ázsiára jellemző normákat, amelyek megtalálhatók az ASEAN regionális katasztrófavédelmi rendszerében. A kutatáshoz egy saját módszertant dolgoztam ki, amely minden, államok közötti katasztrófavédelmi együttműködés vizsgálata esetén is alkalmazható.

4. Hozzájárultam a katasztrófadiplomácia elméleti rendszerének fejlesztéséhez. Megalkottam egy saját elemzési struktúrát, amellyel a tudomány módszertanát kiegészítettem, illetve a széleskörűen alkalmazott CAS-módszertan katasztrófadiplomáciai alkalmazásának kérdéses elemeire is rámutattam. Továbbá **összehasonlító elemzést végeztem a délkelet-ázsiai térség katasztrófadiplomáciai folyamatairól, feltártam az adaptációs lehetőségeket.**

5. A Délkelet-Ázsiában feltárt katasztrófadiplomáciai elemek közül saját szempontú elemzéssel kiválasztottam a Közép-Európában alkalmazható komponenseket, melyek ismeretében kidolgoztam a Közép-Európai katasztrófavédelmi együttműködés számára történő adaptáció elemeit.

Ajánlások

Az értekezésemben megfogalmazott eredményeket ajánlom elsősorban katasztrófavédelmi kutatásokat végző szakemberek figyelmébe. Az értekezésemben alkalmazott elméleti koncepció és módszertani háttér útmutatóként szolgálhat a modern katasztrófatudományi elemzések kidolgozásához és megvalósításához.

A dolgozatom anyaga hasznos segédlet lehet Délkelet-Ázsiával foglalkozó politikai szakembereknek, diplomatáknak és köztisztviselőknek, akik megismerhetik által a régió környezeti problémáinak hátterét és a fontosabb regionális katasztrófavédelmi kérdéseket, amelyek mind fontos szerepet töltenek be a térségben.

Disszertációm kiváló alapot képez a szakirányú felsőoktatási képzésben és továbbképzésben résztvevők számára, elsősorban katasztrófavédelmi, katasztrófatudományi, illetve a nemzetközi tanulmányok területén.

Ajánlom dolgozatomat további kutatások elvégzéséhez, hiszen vizsgálataim megfelelő kiindulási alapul szolgálnak regionális katasztrófadiplomáciai jelenségek elemzéséhez.

A kutatási eredmények gyakorlati felhasználhatósága

Kutatásaim eredményeit az alábbiak szerint javaslom felhasználni.

Véleményem szerint vizsgálati eredményeim elsősorban a katasztrófatudomány területén hasznosíthatók. A kutatáshoz szükséges elméleti háttér felkutatása és a keretrendszer összeállítása nélkülözhetetlen a modern tudományos munkához. Az értekezésem elméleti fejezete egy ilyen munkát végez el, amely sorvezetőként szolgálhat más katasztrófatudományi részterület elemzéséhez.

Ezen kívül a katasztrófatudomány területén nagy hiátusnak számít a kutatómódszertani elemek általános hiánya. Az értekezésemben összeállított módszertani keretrendszer így a gyakorlatban bővítette a katasztrófatudomány diszciplinájának kutatómódszertani keretét, amely a későbbiekben más régió vagy egyéb szakterület vizsgálatához is fontos segítséget nyújthat.

A feltárt tudományos eredmények a tudományos szférán túl a közép-európai katasztrófavédelmi szakemberek számára is a gyakorlatban felhasználható elemeket tartalmaznak.

A doktori értekezés benyújtójának a témakörből készült publikációs jegyzéke

- Bendegúz Papp; Indrajit Pal: In Pursuit of a Taxonomical Definition of Disaster Diplomacy – An Empirical Scientometric Analysis. In: R. Djalante; I. Pal; R. Shaw (szerk.): *Disaster Resilience and Sustainability*. Amsterdam: Elsevier, pp. 685-703, 2021.
- Kuti Rajmund; Papp Bendegúz: Analysis of decision-making skills during disaster management operations. *Hadmérnök* 13: 1 pp. 210-216, 2018.
- Kuti, Rajmund; Papp, Bendegúz: Comparison of Applicable Materials for Biological Disinfection in Hungary. *Ecoterra: Journal Of Environmental Research And Protection* 17, 3 pp. 20-28, 2020.
- Molnár, R.; Molnár, J.; Beke, D.; Papp, B.; Kuti, R.: Shelf life of bottled water – field conditions in Hungary. *Journal of Food and Nutrition Research (Slovakia)* 59: 4 pp. 361-366, 2020.
- Papp Bendegúz: A japán katasztrófavédelem értékelése I.: az ország bemutatása és a védekezés történelmi előzményei. *Hadmérnök* 13: 2 pp. 280-290, 2018.
- Papp Bendegúz: A japán katasztrófavédelem II. – Szervezet és működés. *Hadmérnök* 14: 1 pp. 166-180, 2019.
- Papp Bendegúz: A rendészettudományi State-of-the-Art értelmezési lehetőségei, illetve annak biztonságpolitikai aspektusai. *Belügyi Szemle* 68, 2 pp. 41-49, 2020.
- Papp Bendegúz: Az állami szintű katasztrófavédelem elemzési szempontjai nemzetközi környezetben. *Védelem Tudomány* 2, 1 pp. 263-284, 2017.
- Papp Bendegúz: Banglades környezet okozta gazdasági problémái. In: Salát Gergely; Szakáli Máté; Szilágyi Zsolt (szerk.) *Veszélyes vizeken : Konfliktusok és biztonsági fenyegetések a Távol-Keleten*. Budapest: Typotex, pp. 253-264, 2019.

- Papp Bendegúz: David Etkin.: Disaster Theory; Elsevier 2016, 386 Oldal. (Könyvrecenzió). *Hadmérnök* 13: 1 pp. 345-349, 2018.
- Papp Bendegúz: How Do Industrial Accidents Affect National Energy Policy? - A Case Study From 2011 Fukushima Disaster. In: Vass, Gyula; Mógor, Judit; Kovács, Gábor - Dobor, József; Horváth, Hermina (szerk.) *Katasztrófavédelem 2018 : Veszélyes tevékenységek biztonsága*. Budapest: BM OKF, 347 p. pp. 335-335, 2018.
- Papp Bendegúz: Katasztrófadiplomácia: Egy fiatal tudományág tudománymetriai elemzése. *Külföldi Szemle* 19: 1 pp. 34-50, 2020.
- Papp Bendegúz: Katasztrófaveszélyeztettség mint katasztrófavédelmi kulcsfogalom – Terminológiai áttekintés. *Magyar Rendészet* 20: 4 pp. 93-109, 2020.
- Papp Bendegúz; Kovalovszki Kartal: Lakosságfelkészítés Japánban a tokiói Rinkai Katasztrófa megelőzési Park látogatása kapcsán. *Hadmérnök* 13: 2 pp. 191-200, 2018.
- Papp Bendegúz: Mit nevezünk katasztrófának? Katasztrófaelméleti megközelítések és vizsgálatuk. *Belügyi Szemle* 68: 4. különszám pp. 64-78, 2020.
- Papp Bendegúz: State-Level Analysis Aspects of Comparative Disaster Management. *Academic and Applied Research in Military and Public Management Science* 17: 1 pp. 31-44, 2018.
- Papp Bendegúz; Endrődi István: Disaster Vulnerability as a Key Concept in Civil Protection – A Theoretical Review for the National Organizations. *Polgári Védelmi Szemle* 13: különszám pp. 22-42, 2020.
- Papp, B.: Myths And Misconceptions About Disasters: Do Students In The Field Know Better? *Annals Of Burns And Fire Disasters* 33: 3 pp. 253-261, 2020.

- Papp, Bendegúz: Disaster risk data and its terminological difficulties – A statistical review. *Delta: Vedecko-Odborný Časopis Katedry Protipožiarnej Ochrany* 13: 1 pp. 5-21, 2019.

Szakmai önéletrajz

Papp Bendegúz 1993. augusztus 14-én született Győrben. Gimnáziumi tanulmányait a győri Czuczor Gergely Bencés Gimnáziumban végezte, ahol 2012-ben érettségizett. 2012 és 2015 között a Károli Gáspár Református Egyetem keleti nyelvek és kultúrák alapszakán tanult japán és nyelvmentor szakirányon. 2017-ben Kelet-Ázsia tanulmányok szakos oklevelet szerzett a Pázmány Péter Katolikus Egyetem és a Budapest Corvinus Egyetem közös mesterképzésén. 2017 óta a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskolájának hallgatója.

Rendszeres publikációs tevékenységet folytat. Tíz magyar és három angol nyelvű tanulmánya jelent meg hazai mértékadó folyóiratokban. Ezen kívül négy darab külföldi folyóiratcikket is publikált, melyekből egy Q3-as, egy pedig Q2-es közlemény. Továbbá megjelent egy nemzetközi, a Scopus adatbázis által indexált könyvfejezete is az Elsevier Kiadónál.

Tanulmányai során rendszeresen járt külföldön. 2016-ban négy hónapot töltött az Indonéz Kormány nyelvi ösztöndíjával a Yogyakartai Állami Egyetem indonéz nyelvi képzésén. 2017-ben a Japán Külügyminisztérium jóvoltából egyhetes ösztöndíjban részesült Japánban, ahol országismereti, kultúrdiplomáciai előadásokon vett részt. 2018-ban a bangladesi Dhakka Egyetemre, illetve 2019-ben a thaiföldi Asian Institute of Technology-ra nyert el egy-egy hónapos Campus Mundi kutatóösztöndíjat. Két alkalommal, 2017-ben és 2019-ben részesült az Információs és Technológiai Minisztérium Új

Nemzeti Kiválóság Programjában. Ezen ösztöndíjak tapasztalataiból mind tudományos publikációk készültek.

Rendszeresen lát el oktatási és oktatásszervezési feladatokat. 2018 óta rendszeresen tart előadásokat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet és a Széchenyi István Egyetem Műszaki Kar kurzusain. Két alkalommal volt hallgatói zsűritag az NKE KVI Intézményi Diákköri Konferenciáján, illetve két alkalommal volt zsűritag az Országos Tudományos Diákköri Konferencia Rendészettudományi Szekciójában.

Angol nyelvből felsőfokú, japán és német nyelvből középfokú nyelvvizsgálóval rendelkezik. Ezen kívül alap szinten beszél olasz, kínai és indonéz nyelveken.

